

*Сюта Святослав Богданович,
здобувач ступеня доктора філософії;
Дрогобицький державний педагогічний університет*

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

Економічна безпека як предмет дослідження актуалізувалася ще з середини ХХ ст. як відповідь на початки глобалізації, а, відтак, узалежнення національних економік від екзистенційних об'єктивних та суб'єктивних викликів і загроз.

На тепер, коли світ став ще більше глобалізованим і поляризованим, проблематика економічної безпеки ще актуалізувалася на порядок вище, а за повномасштабної війни зросла до рівня виживання національної економіки та збереження незалежності і самостійної країни з її власною економікою та самодостатніми регіонами. Вказане актуалізує завдання подальшого вдосконалення та розвитку теоретико-методичних і прикладних засад управління економічною безпекою на всіх рівнях – держави, регіону, галузі, суб'єкта господарювання.

Таким чином, проблема гарантування економічної безпеки регіону має високий рівень актуальності на постійній основі за будь-якої фази циклу економічного зростання, змінюючи свою вагу та акценти в проблематиці і політиці формування та зміцнення засад регіональної економічної безпеки.

За разом, глибокі шоки та кризові явища, як от – повномасштабна війна, можуть призвести до критично гострих і загрозливих наслідків для системи економічної безпеки (відтак потребують особливих проактивних методів реакції й регулювання), адже не тільки обумовлюють спад і розвиток депресивних тенденцій, але й мають наслідком вимивання ключових ресурсів, без яких соціально-економічна система або зазнає колапсу, або не може відновитися впродовж тривалого часового періоду.

Головно йдеться про погіршення інтелектуально-кадрового ресурсу, пригнічення економіки (зниження рівня продуктивності праці та інноваційної активності, «відплив» мізків, погіршення якісних характеристик трудового потенціалу), кризи функціонування ринку праці («вимивання» вузько спеціалізованих фахівців, посилення депресивності сільських і віддалених територій, не відповідність професійно-кваліфікаційних характеристик попиту і пропозиції праці), виснаження соціальної системи (збільшення навантаження на соціальні фонди, втрата соціальних внесків, обмеження страхового та соціального захисту, зростання бідності населення), утвердження демографічної кризи (руйнування родин, порушення сімейних стосунків, відмови від народження дітей, погіршення здоров'я), послаблення політичної системи (зростання суспільної напруги, нереалізація виборчих прав, створення передумов для фальсифікацій та маніпулювань).

Проекція цього питання на регіональний рівень, у т. ч. з урахуванням реалій України, дає підстави для висновку, що інституційно-організаційний базис регіональної (а в підсумку й національної та безпеки економіки України) безпекової політики у нашій країні, по-перше, не сформований, але, по-друге, вельми значимий. Йдеться як про державні, так і недержавні структури і організації, відповідальні за формування та реалізацію політики в сфері економічної безпеки регіонів, починаючи з моніторингу, аналізу та прогнозування перебігу ситуації, продовжуючи розробкою (коригуванням існуючих) безпекових стратегій і програм, формуванням ресурсного забезпечення і реалізацією відповідних заходів і завершуючи реалізацію цілісної регіональної політики в сфері гарантування економічної безпеки, нарощення та реалізації економіко-ресурсного потенціалу і зміцнення конкурентоспроможності регіональної економіки.

Так, на нашу думку, слід розрізнити поняття «система економічної безпеки регіону» та «система управління економічною безпекою регіону». Якщо перша – це стан індикаторів та складових безпеки, то друга являє собою сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих між собою елементів, які дозволяють досягти й надалі підтримувати необхідний рівень безпеки, включно зі постійним захистом від внутрішніх та зовнішніх ризиків і загроз. Цю систему утворюють суб'єкти (згідно нашого бачення – органи державного управління та місцевого самоврядування, а також колективні інституції, що виражають інтереси бізнесу і громади), політика (стратегії, програми, плани заходів) інструментарій (механізми, інструменти, засоби і заходи), об'єкти (індикатори, характеристики та функціонально-структурні складові безпеки) управління.

Визначення складових безпеки є одним з найбільш відповідальних завдань в економічній безпекології. Вказаний висновок аргументується наступним. *По-перше*, сукупність складових проектує сутнісну характеристику самого об'єкта безпеки. *По-друге*, застосування складових дозволяє декомпонувати систему економічної безпеки, а, відтак, в кращій мірі її дослідити і проаналізувати. *По-третє*, складові слугують векторами формування й реалізації державної політики гарантування і посилення безпеки. *По-четверте*, за складовими визначаються виклики, ризики і загрози. *По-п'яте*, у відповідності до компонент безпеки підбирається система індикаторів, які закладаються в основу методики її аналізування.

Вважаємо, що найбільш оптимальним слід вважати визначення сутності поняття економічної безпеки регіону як стану, за якого регіональна економічна система у повній мірі ресурсно забезпечена, характеризується раціональністю структури (у відповідності до наявних можливостей і ресурсного потенціалу), ефективно функціонує, має передумови і забезпечує розширене відтворення; при тому, економічна система зорієнтована на досягнення високого рівня життя населення.

Список використаних джерел

1. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Волошин В. І. Стратегічні імперативи державної політики протидії гібридним загрозам і забезпечення економічної безпеки України. *Економіка України*. 2021. Вип. 2. С. 32-51.
2. Vasylytsiv T. The Economic Security of Ukraine Business: Strategy and Mechanisms for Strengthening. 2008. Lviv: Aral.
3. Lupak R., Mizyuk B., Zaychenko V., Kynytska-Iliash M., Vasylytsiv T. Migration processes and socio-economic development: interactions and regulatory policy. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. Vol. 8 № 1. P. 70-88.

*Тохтамиш Тетяна Олександрівна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та маркетингу;
Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова*

ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

В сучасних умовах ринкового середовища, що динамічно розвивається, маркетинговим комунікаціям відводиться чільне місце в системі виробничо-збутової діяльності підприємства. Через насичення ринків різноманітними товарами використання виробниками новітніх технологій та ноу-хау, легкої доступності та надмірної кількості інформації підвищується потреба в постійній підтримці та розвитку відносин зі споживачами і покупцями. Саме тому належна організація маркетингових комунікацій спроможна значно підвищити конкурентоспроможність будь-якого підприємства.

Успішність господарської діяльності підприємств напряму залежить від вдало прийнятих та обґрунтованих маркетингових рішень та ефективної маркетингової діяльності. Для того, щоб підприємство досягло бажаного рівня конкурентоспроможності на ринку, необхідний постійний розвиток взаємовідносин з своїми цільовими аудиторіями, інструментом для чого виступають маркетингові комунікації.

Маркетингова комунікація є одним із видів соціальної комунікації, оскільки за рамками спілкування між людьми її існування взагалі неможливе. Вона являє собою сукупність засобів та конкретні дії з метою пошуку, аналізу, створення та розподілу важливої інформації для суб'єктів маркетингових відносин.

Ринок промислових товарів на відміну від споживчого складається з підприємств, які купують товари для подальшого використання в процесі